

To metoder for assistert befruktning

En enklere form for assistert befruktning kan være like effektiv og mindre kostbar enn den tradisjonelle, viser en randomisert studie – men resultatene er vanskelig å tolke.

Omtrent halvparten av de ufrivillig barnløse oppnår graviditet ved assistert befruktning, men det er en utfordring å finne frem til metoder som er mindre kostbare, mindre plagsomme og som reduserer forekomsten av flerlingfødsler.

I en nederlandsk studie med 404 pasienter sammenliknet man to metoder for assistert befruktning, hvorav den ene betegnes som «mild» (1). Denne gruppen fikk behandling med en gonadotropinfrigjørende hormonantagonist og implantert ett embryo. Den andre gruppen fikk tradisjonell behandling, dvs. gonadotropinfrigjørende hormonantagonist og to overførte embryoer. Alle fikk i tillegg behandling med follikkelstimulerende hormon, men over kortere tid i den første gruppen.

I løpet av ett år hadde omkring 40 % i begge grupper født ett eller flere barn til termin. I 13 av svangerskapene var det tvillinger blant dem som fikk overført to embryoer, mot ett tvillingpar i den andre

gruppen. Den mildere behandlingsmetoden var omtrent 20 % rimeligere enn den tradisjonelle.

Seksjonsoverlege Tom Tanbo ved Kvinneklinikken, Rikshospitalet, synes resultatene er vanskelig å tolke. – I studien blander man sammen to ulike aspekter ved assistert befruktning. På den ene siden har man antall embryoer som settes inn i livmoren, og på den andre siden hvilken form for hormonstimulering man velger for å påvirke modningen av eggcellene. Det rimelige ville være at begge gruppene bare fikk implantert ett embryo, for så å sammenlikne de to stimuleringsregimene, og å fryse ned samme mengde embryoer for begge grupper.

Tanbo liker ikke uttrykket «mild» behandling. – Dagsdosen med hormoner var helt lik i de to gruppene, selv om den første gruppen fikk behandling over noe kortere tid, påpeker han.

Ragnhild Ørstavik
ragnhild.orstavik@fhi.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Heijnen EM, Eijkemans MJ, De Klerk C et al. A mild treatment strategy for in-vitro fertilisation: a randomised non-inferiority trial. *Lancet* 2007; 369: 743–9.

Andre tvilling har høyest risiko for perinatal død

Studier fra andre land kan ikke nødvendigvis overføres til norske forhold hvis fødselsovervåkingen er annerledes.

Det er ikke entydige resultater når det gjelder hvilken effekt fødselsrekkefølgen har på perinatal dødelighet for tvillinger. Feilkilder har bl.a. vært problemer med å påvise sammenheng mellom fødsel og død, og at det ikke vært tatt hensyn til svangerskapets lengde. Imidlertid har man i flere undersøkelser funnet høyere risiko for andre tvilling. I en ny tvillingstudie fra England, Nord-Irland og Wales har forskerne sett på sammenhengen mellom fødsel og perinatal død i perioden 1994–2003 (1).

I den prospektive kohortstudien inngikk 1 377 par tvillinger av de 5 758 par der en eller begge døde. Det ble funnet en dobbelt så stor risiko for perinatal død for andre tvilling født til termin, sammenliknet med første tvilling.

– En styrke ved denne studien er at man har unngått en del av de svakheter tidligere registerstudier har lidd under, men den gir likevel ingen veiledning i hvordan tvillinger

bør forløses, sier klinikkoverlege Per E. Børdahl, Kvinneklinikken, Haukeland Universitetssjukehus.

– Det mangler data om hvordan forholdene var ved de tvillingfødsle som er undersøkt. I Norge er regelen elektronisk overvåking av fosterlydene, ultralydapparat på fødestuen, meget erfaren fødselslege til stede, og der det er mulig, to fødselsleger. Erfaringen med den store multisenterstudien av setefødsel til termin (2) gjør at vi skal være svært forsiktig med å overføre til norske forhold resultatene av studier der fødselsovervåkingen er annerledes enn i Norge, sier Børdahl.

Trine B. Haugen
trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Smith GC, Fleming KM, White IR. Birth order of twins and risk of perinatal death related to delivery in England, Northern Ireland, and Wales, 1994–2003: retrospective cohort study. *BMJ* 2007; 334: 576–80.
2. Hannah ME, Hannah WJ, Hewson SA et al. Planned caesarean section versus planned vaginal birth for breech presentation at term: a randomised multicentre trial. *Lancet* 2000; 356: 1375–83.

Medisinske nyheter fra internasjonale tidsskrifter: Tips eller innlegg på inntil 300 ord kan sendes
erlend.hem@medisin.uio.no

Kan vi forutsi abscessutvikling?

Abscess i bukhulen er en potensielt alvorlig komplikasjon etter behandling for blindtarmbetennelse med perforasjon. Ved hjelp av en pasientkontrollundersøkelse med omkring 250 pasienter har amerikanske kirurger forsøkt å kartlegge hvilke pasienter som er særlig utsatt for å utvikle tilstanden (*Arch Surg* 2007; 142: 236–41).

Blant ti risikofaktorer som ble lagt inn i regresjonsmodellen, var bare diaré ved ankomst til sykehuset og fekalitt under operasjonen signifikante. Den siste faktoren er lite anvendelig i praksis, fordi den forekom så sjelden. Forhold som forfatterne antok ville ha betydning, som valg av antibiotikaregime og operasjonsteknikk, var ikke signifikant.

Abscessutvikling er vanskelig å forutsi, og barn kan skrives ut fra sykehuset etter tre døgn dersom de ikke har feber og har begynt å spise, konkluderer forfatterne.

Felles gen for flere lidelser

Plexin er et av flere molekyler som sannsynligvis påvirker nevrogenesen hos voksne. Stoffet er særlig aktivt i hippocampus, et område av hjernen som antakelig er involvert i reguleringen av stemningsleiet.

En tidligere assosiasjonsstudie har funnet sammenheng mellom varianter av et gen som koder for plexin og schizofreni. Genotyping av en stor gruppe australske tvillinger og deres søsken viste at den samme polymorfismen sannsynligvis også påvirker risikoen for å utvikle angst og depresjon (*Arch Gen Psychiatry* 2007; 64: 318–26). Forskingen er en videreutvikling av tvillingstudier som har påvist felles genetisk sårbarhet for disse tilstandene.

Strupekreft i Øst-Europa

Ingen områder i verden har så høy forekomst av strupekreft som landene i Mellom- og Øst-Europa. En sterk sammenheng mellom røyking og strupekreft er kjent, men det har også vært antydning en synergetisk effekt mellom røyking og alkohol.

Resultatene av en pasientkontrollundersøkelse fra fem land i denne regionen viser at 85 % av strupekrefttilfellene skyldes røyking (*Am J Epidemiol* 2007; 165: 814–20). Fem år etter røykeslutt begynte risikoen å bli mindre, og etter 20 år var den lik som hos personer som aldri hadde røykt. Alkohol hadde ingen tilleggseffekt av betydning.